

Επιλογές

«Γυναικείο πορτρέτο», ακουαρέλα του Γ. Μπουζιάνη

Ο άγνωστος Μπουζιάνης

«Γιώργος Μπουζιάνης: Γράμματα προς τον Χ. Μπάρχφελντ». Μια σημαντική έκδοση του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τράπεζας και έκθεση έργων του

«Στα γράμματα του Μπουζιάνη φανερώνεται η βαθύτατη ευγένεια του χαρακτήρα του, η υψηλοφροσύνη, η καρτερία και η λεβεντιά του, μπροστά στις δυσκολίες της ζωής, αλλά και η πίστη στην τέχνη του για την οποία δεν θέλει κανένα συμβιβασμό. Ως καλλιτέχνης βρίσκει στο δημιουργικό του έργο το μοναδικό λόγο της ύπαρξής του («το να μη δημιουργώ σημαίνει για μένα να μη ζω»). Γι' αυτό υπάρχει ένα τραγικό στοιχείο στην απόγνωση του, όταν η έμπνευση τον πλημμυρίζει και δεν μπορεί να δουλέψει από έλλειψη υλικών».

Τα παραπάνω γράφει ανάμεσα σε άλλα στον πρόλογο του ο Φαίδων Μίχος, γραμματέας του Συλλόγου «Φίλων του Μπουζιάνη» που γνώρισε από κοντά τον κορυφαίο Έλληνα εξπρεσιονιστή ζωγράφο και μετέφρασε τα «Γράμματα προς τον Χάινριχ Μπάρχφελντ». Μια αλληλογραφία, «ένα μοναδικό χρονικό του Έλληνα καλλιτέχνη με τον γκαλερίστα του, ένα έμπορο τέχνης και ταυτόχρονα καλλιεργημένο πνευματικό άνθρωπο.

Εναν στοχαστή που θαύμαζε απέραντα το ζωγράφο».

Γράμματα που είδαν αυτές τις μέρες το φως της δημοσιότητας σε μια έκδοση ιδιαίτερα σημαντική «για τους αυριανούς μελετητές του Μπουζιάνη», αλλά και για τους θαυμαστές του έργου του που εξέδωσε το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας.

Αυτό λοιπόν το βιβλίο «Γιώργος Μπουζιάνης: Γράμματα προς τον Χάινριχ Μπάρχφελντ», αλλά και η έκθεση έργων του Γ. Μπουζιάνη με ακουαρέλες, σχέδια καθώς και φωτογραφικό υλικό (19 Οκτώβρη - 2 Νοέμβρη στο χώρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας - Θουκυδίδου 13 - Πλάκα), ήταν το αντικείμενο της χτεσινής συνέντευξης Τύπου του Συλλόγου «Φίλων του Μπουζιάνη» και του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τράπεζας.

Για το χρονικό της έκδοσης αυτής, όπως σημειώθηκε, αγοράστηκαν μια σειρά μικροφίλμ με γράμματα που έστειλε ο Μπουζιάνης στο Μπάρχφελντ από το 1925 μέχρι το 1934 και αργότερα από το 1947 μέχρι το 1951, από τον πρόεδρο του Συλλόγου «Φίλων του Μπουζιάνη» Γιάννη Μηλιάδη το 1963.

Η επιστολογραφία φτάνει συγκεκριμένα τις 689 σελίδες και μέσα από αυτή, όπως τονίστηκε, τόσο από τον Γ. Ι. Μουρέλο, πρόεδρο του συλλόγου, όσο και τον Φ. Μίχο έρχονται στο φως νέα στοιχεία για τον τρόπο κυρίως ζωής του Μπουζιάνη. Για τις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπισε σε σημείο «να μην έχει παλτό να φορέσει και κάρβουνα να ανάψει...».

Ας σημειωθεί ότι με την έκδοση αυτή — συνοδεύεται κι από άλλα υλικά — όσο και την έκθεση Μπουζιάνη, τιμώνται τα 30 χρόνια από το θάνατο του κορυφαίου ζωγράφου.

Ενώ όπως είπε ο Θάνος Κωνσταντινίδης αυτή η έκθεση έργων του Μπουζιάνη, συμπίπτει με τη συμπλήρωση των 40 χρόνων από την πρώτη έκθεσή του — συνταρακτική τη χαρακτήρισε — στον «Παρνασσό».

Αντί επιλόγου μεταφέρουμε ένα απόσπασμα από ένα «αυτοβιογραφικό» γράμμα (21-12-47) του Μπουζιάνη προς τον Μπάρχφελντ.

(...) «Γυρίζοντας εδώ στην Ελλάδα έκανα αμέσως έκθεση στην Ομάδα Τέχνης, όπου ήμουνα μέλος και με είχαν προσκαλέσει — ύστερα συνέχισα να εκθέτω στις ετήσιες πανελληνίες εκθέσεις. Αναγνώριση μου έδειξαν εδώ, πρέπει να πω, καλλιτέχνες και κράτος, καθώς και έμποροι τέχνης - συλλέκτες. Κριτικές υπάρχουν εδώ. Τώρα συνεχίζω να εργάζομαι εδώ, δυσκολίες έχω μόνο με τα χρώματα που είναι και πολύ ακριβά — τιμές μαύρης αγοράς — και αυτό με ανησυχεί γιατί είναι μεγάλο εμπόδιο στη δουλιά μου».

Η ευαίσθητη όψη του «Ορέστη»

Τον ποιητικό αυτό μονόλογο του Γιάννη Ρίτσου θα ερμηνεύσει ο Ν. Αϊβαλής τη Δευτέρα

Κάλλιστα θα μπορούσε η φετινή χειμερινή θεατρική περίοδος να ονομαστεί χρονιά Ρίτσου, καθώς πολλές είναι οι παραστάσεις εκείνες που ετοιμάζονται με ποιητικούς μονόλογους από τον κύκλο της «Τέταρτης Διάστασης». Η πρώτη από τις παραστάσεις αυτές θα δοθεί την ερχόμενη Δευτέρα από το

«Θέατρο είκοσι δύο Μαΐου» στην αίθουσα Μαρίας Κάλλας του «Ατενέουμ» (Αμερικής 8). Ο Νίκος Αϊβαλής θα ερμηνεύει τον «Ορέστη» του Γιάννη Ρίτσου στις 9 μ.μ. με είσοδο ελεύθερη για το κοινό.

Όπως σημειώνει ο ίδιος, σχετικά με το οπτικό πρίσμα απ' το οποίο αντιμετωπίζει τον ήρωά του, «πρόκειται για ένα συγκλονιστικό μονόλογο ενός άκακου και διόλου εκδικητικού Ορέστη. «Οχι εκδίκηση», λέει κάπου ο ίδιος, «τι θα μπορούσε ν' αφαιρέσει απ' το θάνατο, ένας θάνατος ακόμη και μάλιστα βίαιος; — στη ζωή τι να προσθέσει;». Ενός Ορέστη, όμως, που αναγνωρίζει — ως τραγικό πρόσωπο — τη μοίρα του και την ακολουθεί όταν «η ώρα η ορισμένη», φτάσει. Ο Γιάννης Ρίτσος παρουσιάζει εδώ την ανθρώπινη, ευαίσθητη όψη του μητροκτόνου Ορέστη και το διχασμό του που τον καθιστά ήρωα τραγικό.

Την ατμοσφαιρική μουσική του έργου έχει συνθέσει ο Στάμος Σέμσης και την αφίσα - πρόγραμμα έχει επιμεληθεί η Κατερίνα Χούπη. Η παράσταση που αφιερώνεται στη μνήμη του Λόρενς Ολιβιέ και του Γιάννη Τσαρούχη, πιθανόν να επαναληφθεί σε άλλο χώρο μετά τις εκλογές.

